

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 23.11.2011
COM(2011) 819 konč.

2011/0385 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o okrepitvi gospodarskega in proračunskega nadzora v državah članic euroobmočja, ki so jih prizadele ali jim grozijo resne težave v zvezi z njihovo finančno stabilnostjo

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o okrepitvi gospodarskega in proračunskega nadzora v državah članic euroobmočja, ki so jih prizadele ali jim grozijo resne težave v zvezi z njihovo finančno stabilnostjo

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 136 v povezavi s členom 121(6) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropske centralne banke,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

po rednem zakonodajnem postopku,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Doslej najhujša svetovna kriza, ki traja tri leta, je resno škodovala gospodarski rasti in finančni stabilnosti ter povzročila močno poslabšanje javnofinančnega primanjkljaja in zadolženosti držav članic, zaradi česar jih je mnogo zaprosilo za finančno pomoč zunaj okvira Evropske unije.
- (2) Popolna skladnost morebitnih političnih pogojev, priloženih tej finančni pomoči, z okvirom večstranskega nadzora na ravni Evropske unije, ki ga določa Pogodba, bi morala biti določena v zakonodaji Evropske unije. Gospodarska in finančna povezanost držav članic, katerih valuta je euro, zahteva okrepljen nadzor, da se prepreči prenos okužbe z države članice, ki ima težave s finančno stabilnostjo, na preostalo euroobmočje.
- (3) Intenzivnost gospodarskega in fiskalnega nadzora bi morala biti sorazmerna z resnostjo finančnih težav in upoštevati naravo prejete finančne pomoči, ki lahko obsega vse od preventivne pomoči na podlagi pogojev za upravičenost do popolnega programa makroekonomskega prilagajanja na podlagi strogih političnih pogojev.
- (4) Država članica, katere valuta je euro, bi morala biti pod okrepljenim nadzorom, če so jo prizadele ali ji grozijo resne finančne motnje, da se zagotovi njena hitra vrnitev v normalen položaj, druge države članice euroobmočja pa zavarujejo pred možnimi negativnimi učinki prelivanja. Okrepljeni nadzor bi moral vključevati širši dostop do podatkov, ki so potrebni za natančno spremljanje gospodarskega, fiskalnega in finančnega položaja, kot tudi redno poročanje Ekonomsko-finančnemu odboru ali pododboru, ki ga slednji določi v ta namen. Isti način nadzora bi moral veljati za

države članice, ki zaprosijo za preventivno pomoč Evropskega instrumenta za finančno stabilnost, Evropskega mehanizma za stabilnost, Mednarodnega denarnega sklada ali druge mednarodne finančne institucije.

- (5) Nadzor gospodarskega in fiskalnega položaja bi moral biti močno okrepljen v državah članicah, kjer poteka program makroekonomskega prilagajanja. Ker je ta po svoji naravi obsežen, bi bilo treba med njegovim trajanjem prekiniti druge postopke gospodarskega in fiskalnega nadzora, da ne pride do podvajanja obveznosti poročanja.
- (6) Potrebna so pravila, da se okrepi dialog med institucijami Evropske unije, zlasti Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo, ter zagotovi večja preglednost in odgovornost.
- (7) Sklep, da neka država članica ne spoštuje svojega programa prestrukturiranja, bi pomenil tudi odložitev plačil ali obveznosti iz skladov Unije, kot določa člen 21(6) Uredbe (EU) št. XXX o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, ki jih zajema splošni strateški okvir, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1083/2006, –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Predmet in področje uporabe

1. V tej uredbi so predpisane določbe za okrepitev gospodarskega in proračunskega nadzora v državah članicah, ki so jih prizadele ali jim grozijo resne težave v zvezi z njihovo finančno stabilnostjo, ter/ali prejemajo ali bi lahko prejele finančno pomoč ene ali več držav članic, Evropskega instrumenta za finančno stabilnost, Evropskega mehanizma za finančno stabilnost, Evropskega mehanizma za stabilnost ali drugih mednarodnih finančnih institucij, na primer Mednarodnega denarnega sklada.
2. Ta uredba velja za države članice, katerih valuta je euro.

Člen 2

Države članice pod okrepljenim nadzorom

1. Komisija se lahko odloči za okrepljen nadzor v državi članici, ki so jo prizadele resne težave v zvezi z njeno finančno stabilnostjo. Zadevni državi članici se omogoči, da prej izrazi svoja stališča. Komisija vsakih šest mesecev odloča o podaljšanju okrepljenega nadzora.
2. Komisija se odloči za okrepljen nadzor države članice, ki prejema finančno pomoč iz preventivnih razlogov od ene ali več držav članic, Evropskega instrumenta za finančno stabilnost, Evropskega mehanizma za stabilnost ali drugih mednarodnih finančnih institucij, na primer Mednarodnega denarnega sklada. Komisija pripravi seznam zadevnih instrumentov preventivne finančne pomoči in ga posodablja v primeru sprememb politike finančne pomoči Evropskega instrumenta za finančno

stabilnost, Evropskega mehanizma za stabilnost ali drugih ustreznih mednarodnih finančnih institucij.

3. Odstavek 2 ne velja za državo članico, ki prejema finančno pomoč iz preventivnih razlogov v obliki kreditne linije, za odobritev katere se od zadevne države članice do črpanja ne zahteva sprejetje novih političnih ukrepov.

Člen 3 *Okrepljeni nadzor*

1. Država članica, ki je pod okrepljenim nadzorom, po posvetovanju in v sodelovanju s Komisijo in v povezavi z Evropsko centralno banko sprejme ukrepe za odpravo virov ali možnih virov težav.
2. Za državo, nad katero se izvaja okrepljen nadzor, se uporabi natančno spremljanje fiskalnega položaja, določeno v odstavkih 2, 3 in 6 člena 7 Uredbe (EU) št. XXX Evropskega parlamenta in Sveta, ne glede na obstoj čezmerne primanjkljaja. Poročilo v skladu z odstavkom 3 tega člena se predloži vsako četrletje.
3. Država članica pod okrepljenim nadzorom na zahtevo Komisije:
 - (a) sporoča Komisiji, Evropski centralni banki in Evropskemu bančnemu organu z zahtevano pogostnostjo razčlenjene podatke o finančnem položaju finančnih institucij, ki so pod nadzorom njenih nacionalnih nadzornikov;
 - (b) izvaja pod nadzorom Evropskega bančnega organa stresne teste ali analize občutljivosti, potrebne za oceno odpornosti bančnega sektorja na različne makroekonomske in finančne šoke, kot jih določata Komisija in Evropska centralna banka, katerima tudi da na razpolago podrobne rezultate;
 - (c) je v okviru posebnih strokovnih pregledov, ki jih izvaja Evropski bančni organ, podvržena rednemu ocenjevanju svojih zmogljivosti nadzora nad bančnim sektorjem;
 - (d) sporoča vse podatke, potrebne za spremljanje makroekonomskih neravnovesij, določenih z Uredbo št. XXX Evropskega parlamenta in Sveta o preprečevanju in zmanjšanju makroekonomskih neravnovesij.
4. Komisija v povezavi z Evropsko centralno banko izvaja redne pregledovalne misije v državi članici pod nadzorom, da bi preverila napredek pri izvajanju ukrepov iz odstavkov 1, 2 in 3. O svojih ugotovitvah četrletno poroča Ekonomsko-finančnemu odboru ali pododboru, ki ga slednji določi v ta namen, in zlasti oceni, ali so potrebni dodatni ukrepi. Pregledovalne misije nadomestijo spremljanje na kraju samem, predvideno v členu 10a(2) Uredbe (ES) št. 1467/97.
5. Če Svet na podlagi ocene iz odstavka 4 ugotovi, da so potrebni nadaljnji ukrepi in da ima finančni položaj v zadevni državi članici znatne negativne učinke na finančno stabilnost euroobmočja, lahko s kvalificirano večino na predlog Komisije sprejme priporočilo zadevni državi članici, naj zaprosi za finančno pomoč in pripravi program makroekonomskega prilagajanja. Svet se lahko odloči za javno objavo takega priporočila.

6. Kadar se priporočilo iz odstavka 5 javno objavi:
- (a) lahko pristojni odbor Evropskega parlamenta povabi predstavnike zadevne države članice, naj se udeležijo izmenjave mnenj;
 - (b) lahko parlament zadevne države članice povabi predstavnike Komisije, naj se udeležijo izmenjave mnenj.

Člen 4

Podatki o predvidenih prošnjah za finančno pomoč

Država članica, ki bo zaprosila za finančno pomoč ene ali več držav članic, Evropskega instrumenta za finančno stabilnost, Evropskega mehanizma za stabilnost, Mednarodnega denarnega sklada ali druge mednarodne finančne institucije zunaj okvira Evropske unije, o svoji nameri nemudoma obvesti Svet, Komisijo in Evropsko centralno banko. Ekonomsko-finančni odbor oziroma kateri koli pododbor, ki ga slednji v ta namen imenuje, organizira razpravo o predvidenih prošnjah, potem ko od Komisije prejme oceno.

Člen 5

Ocena vzdržnosti javnega dolga

Če država članica zaprosi za finančno pomoč pri Evropskem instrumentu za finančno stabilnost ali Evropskem mehanizmu za stabilnost, Komisija v povezavi z Evropsko centralno banko in, če je to mogoče, Mednarodnim denarnim skladom, pripravi analizo vzdržnosti javnega dolga zadevne države članice in njene sposobnosti za odplačilo predvidene finančne pomoči ter jo posreduje Ekonomsko-finančnemu odboru ali pododboru, ki ga slednji določi v ta namen.

Člen 6

Program makroekonomskega prilagajanja

1. Država članica, ki prejema finančno pomoč ene ali več držav članic, Mednarodnega denarnega sklada, Evropskega instrumenta za finančno stabilnost ali Evropskega mehanizma za stabilnost, pripravi v dogovoru s Komisijo, ki deluje v povezavi z Evropsko centralno banko, osnutek programa prilagajanja, katerega cilj je ponovna vzpostavitev trdnega in vzdržnega gospodarskega in finančnega položaja ter zmožnosti popolnega samofinanciranja na finančnih trgih. Zadevna država članica v osnutku programa prilagajanja upošteva trenutna priporočila, ki jih prejme na podlagi členov 121, 126 in/ali 148 Pogodbe, kot tudi svoje ukrepe za njihovo upoštevanje, pri tem pa ima za cilj širše, okrepljene in poglobljene potrebne politične ukrepe.
2. Svet s kvalificirano večino na predlog Komisije odobri program prilagajanja.
3. Komisija v povezavi z Evropsko centralno banko spremlja napredek pri izvajanju programa prilagajanja in vsake tri mesece ustrezno obvešča Ekonomsko-finančni odbor ali pododbor, ki ga slednji določi v ta namen. Zadevna država članica s Komisijo aktivno sodeluje. Še zlasti Komisiji zagotovi vse podatke, ki jih ta šteje za potrebne pri spremljanju programa. Uporabi se člen 3(3).

4. Komisija v povezavi z Evropsko centralno banko in skupaj z zadevno državo članico prouči spremembe programa prilagajanja, ki bi lahko bile potrebne. Svet s kvalificirano večino na predlog Komisije odloča o vseh spremembah programa prilagajanja.
5. Če se pri spremljanju iz odstavka 3 pojavijo bistvena odstopanja od programa makroekonomskega prilagajanja, lahko Svet s kvalificirano večino na predlog Komisije sprejme sklep, da zadevna država članica ne upošteva zahtev politik iz programa prilagajanja.
6. Država članica, v kateri poteka program prilagajanja in ima nezadostne upravne zmogljivosti ali večje probleme z izvajanjem programa, zaprosi za tehnično pomoč Komisije.
7. Pristojni odbor Evropskega parlamenta lahko predstavnike zadevne države članice povabi, naj se udeležijo izmenjave mnenj o napredku pri izvajanju programa prilagajanja.
8. Parlament zadevne države članice lahko predstavnike Komisije povabi, naj se udeležijo izmenjave mnenj o napredku pri izvajanju programa prilagajanja.

Člen 7

Usklajenost s postopkom v zvezi s čezmernim primanjkljajem

1. Program prilagajanja in njegove spremembe iz člena 6 te uredbe nadomeščajo predložitev programov za stabilnost iz člena 4 Uredbe (ES) št. 1466/97.
2. Če je zadevna država članica prejela priporočilo iz člena 126(7) Pogodbe ali poziv za zmanjšanje čezmernega primanjkljaja iz člena 126(9) Pogodbe:
 - (a) tudi program prilagajanja iz člena 6 te uredbe nadomešča, če je to primerno, poročila iz člena 3(4a) in člena 5(1a) Uredbe Sveta (ES) št. 1467/97;
 - (b) letni proračunski cilji v programu prilagajanja iz člena 6(3) te uredbe nadomeščajo, če je to primerno, letne proračunske cilje, predvidene v omenjenem priporočilu in pozivu v skladu s členom 3(4) in členom 5(1) Uredbe (ES) št. 1467/97. Če je zadevna država članica prejela poziv iz člena 126(9) Pogodbe, tudi program prilagajanja, predviden v členu 6(3) te uredbe, nadomešča navedbo ukrepov, potrebnih za doseganje ciljev in predvidenih v pozivu na podlagi člena 5(1) Uredbe (ES) št. 1467/97;
 - (c) spremljanje iz člena 6(3) te uredbe nadomešča spremljanje iz člena 10(1) in člena 10(a) Uredbe (ES) št. 1467/97 ter spremljanje, ki je podlaga vsaki odločitvi iz člena 4(2) in člena 6(2) Uredbe (ES) št. 1467/97.

Člen 8

Usklajenost s postopkom v zvezi s čezmernimi neravnovesji

Izvajanje Uredbe (EU) št. XXX o preprečevanju in zmanjšanju makroekonomskih neravnovesij se prekine v državi članici, v kateri poteka program makroekonomskega

prilagajanja, ki ga odobri Svet v skladu s členom 6(2) te uredbe. Prekinitev velja med trajanjem programa makroekonomskega prilagajanja.

Člen 9

Usklajenost z evropskim semestrom za usklajevanje gospodarskih politik

Spremljanje iz člena 6(3) te uredbe nadomešča spremljanje in oceno evropskega semestra za usklajevanje gospodarskih politik iz člena 2a Uredbe (ES) št. 1466/97 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik.

Člen 10

Usklajenost z Uredbo (EU) št. XXX o skupnih določbah za spremljanje in ocenjevanje osnutkov proračunskih načrtov ter zagotavljanje zmanjšanja čezmernega primanjkljaja držav članic euroobmočja

Izvajanje uredbe (EU) št. XXX o skupnih določbah za spremljanje in ocenjevanje osnutkov proračunskih načrtov ter zagotavljanje zmanjšanja čezmernega primanjkljaja držav članic euroobmočja se prekine v državi članici, v kateri poteka program makroekonomskega prilagajanja, ki ga odobri Svet v skladu s členom 6(2) te uredbe. Prekinitev velja med trajanjem programa makroekonomskega prilagajanja.

Člen 11

Nadzor po izteku programa

1. Država članica je pod nadzorom tudi po izteku programa, če ne odplača najmanj 75 % finančne pomoči, prejete od ene ali več držav članic, Evropskega mehanizma za finančno stabilnost, Evropskega instrumenta za finančno stabilnost ali Evropskega mehanizma za stabilnost. Svet s kvalificirano večino na predlog Komisije lahko podaljša nadzor po izteku programa.
2. Uporablja se člen 3(3). Na zahtevo Komisije država članica zagotovi podatke, navedene v členu 7(3) Uredbe (EU) št. XXX o skupnih določbah za spremljanje in ocenjevanje osnutkov proračunskih načrtov in zagotavljanju popravkov čezmernih proračunskih primanjkljajev v državah članicah euroobmočja.
3. Komisija v povezavi z Evropsko centralno banko izvaja redne pregledovalne misije v državi članici pod nadzorom po izteku programa, da bi preverila njen gospodarski, fiskalni in finančni položaj. O svojih ugotovitvah polletno obvešča Ekonomsko-finančni odbor ali pododbor, ki ga slednji določi v ta namen, in zlasti oceni, ali so potrebni korektivni ukrepi.
4. Svet s kvalificirano večino na predlog Komisije lahko priporoči državi članici pod nadzorom po izteku programa, naj sprejme korektivne ukrepe.

Člen 12
Glasovanje v Svetu

O ukrepih iz členov 2(1), 3, 6(2), 6(4) in 11(4) glasujejo samo člani Sveta, ki predstavljajo države članice, katerih valuta je euro, pri čemer se ne upošteva glas člana Sveta, ki predstavlja zadevno državo članico.

Kvalificirana večina članov Sveta iz prvega odstavka se določi v skladu s členom 238(3)(b) Pogodbe.

Člen 13
Vrste pomoči in posojil, za katere se ne uporabljata člena 5 in 6

Določbe členov 5 in 6 ne veljajo za finančno pomoč zaradi preventivnih razlogov in za posojila, odobrena za dokapitalizacijo finančnih institucij.

Člen 14
Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati na dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah v skladu s pogodbama.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik